

СТАНОВИЩЕ

От: **доц. д-р Светла Богданова Бонева**
Университет за национално и световно стопанство,
Катедра „Международни икономически отношения и бизнес“,
Факултет „Международна икономика и политика“,
Научна специалност 05.02.10 „Световно стопанство и международни икономически отношения“.

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научната специалност „Световно стопанство и международни икономически отношения“, професионално направление 3.8 „Икономика“

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно заповед № 1034/28.03.2025 г. на Зам. ректора по НИД на УНСС доц. д-р Мария Воденичарова за провеждане на защита на дисертационен труд за присъждане на ОНС "Доктор" по научната специалност „Световно стопанство и международни икономически отношения“, професионално направление 3.8 „Икономика“, към област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“ на докторант в редовна форма на обучение в катедра „МИО и бизнес“ при Факултет „Международна икономика и политика“ на УНСС, с научен ръководител - доц. д-р Доброслав Моллов, както и решение от първото заседание на научното жури /от 03.04.2025 година/ за изготвяне на рецензии и становища.

Автор на дисертационния труд: **Вълко Димитров Джанкардашлийски**

Тема на дисертационния труд: **МЕЖДУНАРОДНИТЕ
СТРАТЕГИЧЕСКИ СЪЮЗИ И
РОЛЯТА ИМ В СЪВРЕМЕННАТА
СВЕТОВНА ИКОНОМИКА**

1. Данни за докторанта и общо описание на предоставените материали

Вълко Димитров Джанкардашлийски е докторант в редовна форма на обучение в катедра „МИО и бизнес“ при Факултет „Международна икономика и политика“ на УНСС. Възпитаник е на немска езикова гимназия в гр. Монтана.

Завършва бакалавърска степен по „Графичен дизайн“ от Нов български университет през 2015 г. и след това магистърска степен по „Международни икономически отношения“ в УНСС през 2021 г. Негов научен ръководител е доц. д-р Доброслав Моллов.

Професионалният му опит включва работа в ИТ сектора като управител на „Интегрални системи“ ЕООД. Преди това е работил като брокер в агенция за недвижими имоти в България и в няколко града във Франция, където е работил по изграждане на комуникационни мрежи.

Предадените ми материали за изготвяне на становище по дисертационния труд включват следните документи: дисертационен труд, автореферат, списък с публикациите по дисертационния труд, справка за основните приноси в дисертационния труд, автобиография на докторанта и пълен текст на публикациите по темата на дисертационния труд.

Дисертационният труд е структуриран в: увод, изложение в няколко глави, заключение, списък с използвана литература и три приложения. Текстът на дисертационния труд е в обем от 330 стр., съдържа 31 фигури, 24 таблици и използвана литература от 164 заглавия.

2. Характеристика на дисертационния труд

Докторската дисертация, озаглавена "Международните стратегически съюзи и ролята им в съвременната световна икономика", изследва стратегическите съюзи и стратегическите партньорства като важен инструмент за интернационализация на бизнеса, който предоставя на компаниите достъп до нови пазари. Изследването се съсредоточава върху важноста на МСС за малките и средните предприятия, които нямат достатъчно ресурси за самостоятелна експанзия на търговските си операции. Чрез стратегически съюз с местни компании, те могат да преодолеят бариерите за навлизане на нови пазари.

Целта на изследването е да се разберат по-дълбоко механизмите, чрез които тези съюзи функционират и допринасят за успеха на компаниите в глобалната икономика. Това включва анализ на различните форми на стратегически съюзи и стратегически партньорства, техните предимства и недостатъци, мотивите за формиране на МСС и факторите, които влияят върху тяхната ефективност. Изследването идентифицира добри практики и стратегии за формиране на съюзи и партньорства, които могат да доведат до дълготраен растеж и конкурентоспособност на международните пазари.

Чрез анализ на примери и казуси, изследването се стреми да покаже как сътрудничеството между компании може да доведе до по-бързо внедряване на нови технологии и разработка на иновативни продукти и услуги. В изследването са изпълнени седем изследователски задачи:

- преглед на съществуващата научна литература по темата.
- идентифициране на основните мотиви и фактори, които водят до

формиране на МСС.

- проучване на формите на управление на стратегическите съюзи и техните предимства и недостатъци.
- оценка на предизвикателствата и рисковете, свързани с формирането и управлението на МСС.
- анализ на участието на български и западни компании в международни стратегически съюзи и на техните успехи.
- анализ на влиянието на различни фактори върху успеха на стратегическите съюзи, като се определи кои фактори имат силно или слабо въздействие.
- разработване на практически насоки и препоръки за компаниите (български и чужди), които искат да формират и управляват МСС. Изследването представя конкретни инструменти и методики, които компаниите могат да използват, за да подобрят своите стратегии за международно сътрудничество и да постигнат дългосрочен успех на глобалния пазар.

Основната теза на автора е, че МСС са важен инструмент за постигане на дълготрайно и стабилно конкурентно предимство. Тествани са три хипотези:

X1: За да бъдат ефективни МСС, те трябва да бъдат изградени на основата на висока степен на взаимно доверие и споделени стратегически цели.

X2: Наличието на прозрачни и сигурни комуникационни стратегии за управление на МСС са ключови показатели за ефективност на стратегическите съюзи.

X3: За да бъдат ефективни МСС, трябва пълноценно да се възползват от конкурентните ресурси и компетенции на съюзниците.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати и приносите на дисертационния труд и значимост на разработката за науката и практиката

Дисертационният труд има добре формулирани цел, обект и предмет, а поставените изследователски задачи ясно кореспондират с постигането на основната цел на разработката и доказването на изследователската теза.

Използваната литература в изследването е адекватно подбрана и обхваща множество теоретични и приложни научни изследвания на български и чуждестранни автори. В този смисъл следва да се подчертае добрата осведоменост на докторанта по проблематиката на дисертационния труд.

Дисертационният труд се отличава с овладяна от докторанта съвременна система от знания не само в областта на теорията, но и по отношение на регулаторните и правни измерения на темата. В резултат на работата по този труд са получени ценни и полезни в различни аспекти научни и приложни резултати. Проучването в този аспект допълва изследванията по тематиката в международен план и в България. Съдържанието на работата загатва множество идеи за препоръки, които биха могли да се приложат при формулирането на различни политики.

Методологията на изследването напълно отговаря на неговите цели. Задачите, поставени в изследването, са изпълнени успешно.

В дисертационния труд се открояват следните постижения, имащи характер на **научни и научно-приложни приноси**:

1. Систематизирането на съществуващата литература, което предоставя интегрирана рамка за анализ на МСС.
2. Анализ, който доказва, че МСС като форма на международен бизнес са устойчиви спрямо пазарните предизвикателства и промени, времето, клиентските предпочитания, икономически и правни ограничения и политически фактори.
3. Изводите от анкетното проучване и интервютата, които показват, че значителна част от мениджърите в българските компании на средно равнище не са добре запознати със стратегиите на компаниите и понятията „стратегически съюз“ и „стратегическо партньорство“ са еднозначни за тях. В българските компании опазването на корпоративната тайна е издигната в култ, като основни причини за това са високата конкуренция и относително малкия пазар за реализация на продукти и услуги. Повечето български компании участват в някакъв вид стратегически съюз или стратегическо партньорство и реализират дейност на световния пазар.
4. Анализът на факторите за успех на МСС. Изследването подчертава ролята на културната съвместимост, управленските структури, комуникационните стратегии и разпределението на ресурсите за постигане на ефективни партньорства. Установено е, че успешните съюзи изискват адаптиране към културните различия, ясно разпределение на роли и отговорности и прозрачна и ефективна комуникация. Изведени са практически препоръки за мениджърите за оптимизация на тези фактори, което прави изследването ценно за бизнеса.

4. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е представил три самостоятелни публикации по темата на дисертационния труд. Трудовете представляват интересни публикации, които отразяват тематиката на изследването и в количествено отношение удовлетворяват изискванията за придобиване на образователната и научна степен „доктор“:

1. Dzhankardashliyski, V. (2023). ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ В СВЕТОВНАТА ИКОНОМИКА. ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЕС В СВЕТОВНИТЕ ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОЛИТИЧЕСКИ ОРГАНИЗАЦИИ. THE MEMBERSHIP OF BULGARIA IN THE EUROPEAN UNION: SIXTEEN YEARS LATER, том 1 (ISSN 2815 2719), pp.252–271.

2. Dzhankardashliyski, V. (2024). Предприемачеството в ЕС при навлизане на чужди пазари. The Economy of Bulgaria and the European Union: Inflation, Fiscal Consolidation and Sustainable Development : 18th International Scientific Conference

of Young Scientists, 1(Print-ISBN-13: 978-619-232-825-2), pp.417–428.

3. Dzhankardashliyski, V. (2025). Prospects for the development of International Strategic Alliances (ISA) between the EU and China, in: The Membership of Bulgaria in the European Union: seventeen years later (in printing)

5. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания и автореферата

Авторефератът на дисертационния труд отговаря на количествените, структурните и качествените изисквания към обема и съдържанието на авторефератите. Той дава точна и пълна представа за съдържанието, структурата и основните изводи на дисертационния труд. Справката с приносите отразява реално резултатите от дисертацията.

6. Критични бележки, препоръки и въпроси

Критични бележки биха могли да се отправят по отношение на стилът и графичното оформление на разработката.

Най-съществената ми препоръка е този труд е да бъде публикуван на български и на английски език, за да могат повече читатели да се запознаят с него.

7. Заключение

Дисертационният труд на Вълко Димитров Джанкардашлийски на тема **„МЕЖДУНАРОДНИТЕ СТРАТЕГИЧЕСКИ СЪЮЗИ И РОЛЯТА ИМ В СЪВРЕМЕННАТА СВЕТОВНА ИКОНОМИКА“** е оригинално и актуално научно изследване, което отговаря на основните изисквания за присъждане на образователната и научна степен “доктор”. Авторът има добър език и стил, анализираща е значителен обем научна литература, обосновава е добре своите позиции, заключения и препоръки.

Всичко това ми дава основание да гласувам „ЗА“ присъждането на образователната и научна степен “доктор” на Вълко Димитров Джанкардашлийски.

12. 05.2025 г./ Гр. София

Подпис: *С. Бонева*

SCIENTIFIC OPINION

Prepared by: assoc. prof. Svetla Boneva, Ph.D

University of National and World Economy – Sofia

“International Economy and Policy” Faculty

Department of “International Economic Relations and Business”

Scientific specialty 05.02.10: “World Economy and International Economic Relations”

Professional field 3.8: “Economy”

Prepared on the ground of:

Participation in the composition of the academic jury for the defence of a doctoral dissertation in accordance with Order No. 1034/38.03.2025 by the Vice-Rector for Research of UNWE for conducting the defence of a dissertation for the awarding of the educational and scientific degree “Doctor” in the scientific specialty “World Economy and International Economic Relations”, professional field 3.8 “Economics” within the area of higher education 3. “Social, Economic, and Legal Sciences”, for a doctoral candidate enrolled in full-time doctoral studies in the Department of “International Economic Relations and Business” at the Faculty of International Economics and Politics of UNWE, under the scientific supervision of Associate Professor Dobroslav Mollov, Ph.D; as well as decision from the first meeting of the academic jury (Protocol No. 1 dated 03.04.2025) for the preparation of reviews and opinions.

Author of the Ph.D thesis:

Valko Ivanov Dzhankardashliyski

Title of the Ph.D thesis:

“INTERNATIONAL STRATEGIC ALLIANCES AND THEIR ROLE IN THE MODERN WORLD ECONOMY”

1. Information regarding the candidate and the presented materials in the procedure

Valko Ivanov Dzhankardashliyski has been a full-time doctoral student in the Department of “International Economic Relations and Business” at the Faculty of International Economics and Politics of UNWE, under the scientific supervision of Associate Professor Dobroslav Mollov since 2021. He has successfully fulfilled his individual plan as a doctoral student in the specialty “World Economy and International Economic Relations”.

He completed his secondary education with a specialization in German language in Montana, Bulgaria. He holds a bachelor degree in “Graphic design” from NBU and a master degree in “International Economic Relations” from UNWE.

His professional experience includes work for “Integral Systems” Ltd. (Manager) and previous experience in France in the IT communication networks development field.

The materials submitted to me for the preparation of an opinion on the dissertation include the following documents: the dissertation, a summary (author's abstract), a list of publications related to the dissertation, a report on the main contributions of the dissertation, the doctoral student's CV, and the full texts of the publications on the dissertation topic.

The dissertation is structured into an introduction, a body consisting of several chapters, a conclusion, a bibliography, and three appendices. The text of the dissertation comprises 330 pages, including 24 tables and 31 figures. The bibliography includes 164 sources.

2. General characteristics of the doctoral thesis

The doctoral dissertation titled “INTERNATIONAL STRATEGIC ALLIANCES AND THEIR ROLE IN THE MODERN WORLD ECONOMY” explores strategic alliances and strategic partnerships as important tools for business internationalization, providing companies with access to new markets. It focuses on the significance of strategic alliances for small and medium-sized enterprises (SMEs), which often lack the necessary resources to independently expand their commercial operations. Through strategic alliances with local companies, they can overcome barriers to entering new markets.

The aim of the study is to gain a deeper understanding of the mechanisms through which these alliances operate and contribute to the success of companies in the global economy. This includes an analysis of the different forms of strategic alliances and strategic partnerships, their advantages and disadvantages, the motivations behind forming such alliances, and the factors that influence their effectiveness. The study identifies best practices and strategies for forming alliances and partnerships that can lead to long-term growth and competitiveness in international markets.

Through the analysis of examples and case studies, the study aims to demonstrate how collaboration between companies can lead to faster implementation

of new technologies and the development of innovative products and services. The research addresses seven key tasks:

- A review of the existing academic literature on the topic.
- Identification of the main motives and factors that lead to the formation of strategic alliances.
- Examination of the governance forms of strategic alliances and their advantages and disadvantages.
- Assessment of the challenges and risks associated with the formation and management of strategic alliances.
- Analysis of the participation of Bulgarian and Western companies in international strategic alliances and their successes.
- Analysis of the impact of various factors on the success of strategic alliances, identifying which factors have strong or weak influence.
- Development of practical guidelines and recommendations for companies (both Bulgarian and foreign) that wish to form and manage strategic alliances. The study presents specific tools and methodologies that companies can use to improve their international cooperation strategies and achieve long-term success in the global market.

The author's main thesis is that strategic alliances are an important tool for achieving long-term and sustainable competitive advantage. Three hypotheses were tested:

H1: For strategic alliances to be effective, they must be built on a high level of mutual trust and shared strategic goals.

H2: The presence of transparent and secure communication strategies for managing strategic alliances is a key indicator of their effectiveness.

H3: To be effective, strategic alliances must fully leverage the competitive resources and competencies of the partners involved.

3. Evaluation of the research results and research contributions and the importance of the dissertation

The results of the doctoral thesis and publications of the candidate involve scientific and applied results: analysis, methodologies, evaluations, empirical results, practical conceptions on the topic and contributions. They fulfil the requirements for awarding the doctoral (Ph.D) degree.

The results of the research are clearly and precisely formulated and can be used by other researchers, experts, consultants and analysts.

The main contributions that could be outlined in this thesis are four and I accept them as:

1. **Systematization of the existing literature**, which provides an integrated framework for the analysis of strategic alliances.
2. **An analysis demonstrating** that strategic alliances, as a form of international business, are resilient to market challenges and changes, time, customer

preferences, economic and legal constraints, and political factors.

3. **Findings from the survey and interviews**, which reveal that a significant portion of mid-level managers in Bulgarian companies are not well-acquainted with corporate strategies, and the terms "strategic alliance" and "strategic partnership" are considered synonymous by them. In Bulgarian companies, the protection of corporate secrets is treated as a top priority, mainly due to high competition and the relatively small domestic market for products and services. Most Bulgarian companies are involved in some form of strategic alliance or partnership and operate in the global market.
4. **Analysis of the success factors for strategic alliances**. The study highlights the role of cultural compatibility, management structures, communication strategies, and resource allocation in achieving effective partnerships. It finds that successful alliances require adaptation to cultural differences, clear distribution of roles and responsibilities, and transparent and effective communication. Practical recommendations are provided for managers on how to optimize these factors, making the study valuable for business practice.

5. Evaluation of the publications

The publications of the author prove his excellent professional preparation and knowledge regarding the main Bulgarian and foreign authors in the field; the application of proper research methods; and his ability to formulate adequately motivated conclusions and proper recommendations based on his research:

1. Dzhankardashliyski, V. (2023). ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ В СВЕТОВНАТА ИКОНОМИКА. ПЕРСПЕКТИВИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЕС В СВЕТОВНИТЕ ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОЛИТИЧЕСКИ ОРГАНИЗАЦИИ. In: THE MEMBERSHIP OF BULGARIA IN THE EUROPEAN UNION: SIXTEEN YEARS LATER, том 1 (ISSN 2815 2719), pp.252–271.

2. Dzhankardashliyski, V. (2024). Предприемачеството в ЕС при навлизане на чужди пазари. In: The Economy of Bulgaria and the European Union: Inflation, Fiscal Consolidation and Sustainable Development, 18-th International Scientific Conference of Young Scientists, 1 (Print-ISBN-13: 978-619-232-825-2), pp.417–428.

3. Dzhankardashliyski, V. (2025). Prospects for the development of International Strategic Alliances (ISA) between the EU and China, in: The Membership of Bulgaria in the European Union: seventeen years later (in printing)

6. Evaluation on the minimal national requirements

The materials that have been presented fulfil the minimal national requirements for awarding the doctoral (Ph.D) degree. This is valid for the quality of the doctoral thesis (the full text of the dissertation), the annotation (abstract) of the dissertation and the list of the publications of the candidate and the indexations of the publications.

7. Critical remarks, recommendations and questions

No substantial critical remarks to the candidate and his research. I have one recommendation to the candidate – to translate in English (after the end of the procedure for the awarding of the academic degree “Doctor”) and to publish in proper foreign editions his doctoral thesis in Bulgarian and English language. Thus the research will reach a broader audience and provide more citations for the author and his affiliation.

8. Conclusion

The doctoral thesis titled “INTERNATIONAL STRATEGIC ALLIANCES AND THEIR ROLE IN THE MODERN WORLD ECONOMY” and the publications presented by the doctoral student Valko Ivanov Dzhankardashliyski in the current procedure for awarding the academic degree “Doctor” (Ph.D) announced by UNWE cover all necessary requirements for the occupation of this academic degree. The publications of the candidate are original and valuable pieces of research, demonstrating the adequate scientific style of their author.

All of the abovementioned arguments and facts give me the ground to vote “YES” for the awarding of the academic degree “Doctor” to Valko Ivanov Dzhankardashliyski.

12.05.2025

Sofia

Signature: *C. Boneva*

(assoc. prof. Svetla Boneva, Ph.D)